

IJEŌZI N'IKWESI NTUKWASIŌBI

I Timōti 6:1, 2; Ndi Efesōs 6:5-9; Ndi Rom 13:1-8.

IHEŌMŪMŪ 358

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ihe ọ bula unu nēme nālunu ọlu site ná nkpuru-obi-unu, dika unu nāluru Onye-nwe-ayi ọlu, ọ bugh kwa madu” (Ndi Kọlōsi 3:23).

I. Ọlu nke di ri ndi náewe Mmadu n'ọlu

- 1 Ha gaasọpuru ndi were ha n'ọlu, I Timōti 6:1, 2; Ndi Kọlōsi 3:22; Titus 2:9, 10; I Pita 2:18.
- 2 Ha gaalu ọlu ha dika ha naaluru Onyenwe anyi, Ndi Efesōs 6:5-8; Ndi Kọlōsi 3:23.

II. Ndumodu nke di ri ndi náewe Mmadu n'ọlu

- 1 Ha gaeji nsọpuru meso ndi ọlu ha, Ndi Efesōs 6:9.
- 2 Ha aghaghị ikwu ha ugwoolu kwesirikwesị, Ndi Kọlōsi 4:1; James 5:4.

III. Omume nke Onye Kraist n'ebe Iwu ahụ di

- 1 “Ndi nāchi isi bu kwa ndi Chineke doworo” Ndi Rom 13:1, 2; Ilu 8:15; Daniel 4:32.
- 2 Ndi naeme nkeoma adighi atu egwu iwu, Ndi Rom 13:3, 4.
- 3 Ndi Kraist aghaghị isopuru Iwu, Ndi Rom 13:5-7; I Pita 2:13, 14; Mak 12:17.

NKŌWA DI ICHEICHE

Mnwaputa nke Okpukpe nke Ndi Kraist

Mgbe ufodu anaekewa Iwu Chineke uzọ abuo -- nke naemetuta ọlu anyi n'ebe Chineke no, na nke naemetuta ọlu ayi n'ebe mmadu ibe anyi no. Anyi apughị ife Chineke ma ọ buru na anyi adighi emeso ndiozo nkeoma -- ndi agbataobi anyi, ndi naejere anyi ozi, ndiisi anyi.

Anasopuru aha Chineke na ozizi Ya site n'omume nke ezi ndi naeso uzọ Ya. Uwa nnahu ihaatu ososo karija inu ihe enyere n'iwu. “Unu onwe-unu bu akwukwozi anyi, nke edeworo nime obi anyi, nke madu nile mara nāgu kwa” (2 Ndi Korint 3:2). Anaebuli ozizi Chineke elu site ná ndu nke ndi ahụ naasopuru Chineke naebi, ma anaekwulu kwa Ya n'ihu ndi ahụ nke naakpo nānā aha Ya ma ha adighi ebindu ha dika Okwu Ya si di. Mgbe ufodu anaekwu ihe banyere otu onye si, “Onye ahụ naaga bu ezi Onye nke Kraist.” Ebe anaanụ banyere onye nkeozo si, “Ọ buru na nke ahụ bu Okpukpe ndi Kraist, Achoghị m ka m nwee mmeko ọ bula na ya.”

Eleghiana ọ dighi ebe ozo anaeanya ná ndu nke ndi naekpere Chineke karija otu anaele ya n'ebe ọ naalolu. Ndiolu emewo otutu ihe ha nwere ike iji mee ka onodu ọlu ha di mma karija, ma otutu mgbe ha naewezuga ukpuru nke Okpukpe ndi Kraist ka ha wee nweta ihe ha naachọ. Onye Kraist nke naalu ọlu gaelezi anya ka o ghara igbaso omume ojoo niile nke ndi mmehie naemeso onye were ha n'ọlu.

“Ka ha ra, bu ndi-oru nke no n'okpuru yoke, ha gua ndi-nwe-ha ná ndi kwesiri nsopuru nile, ka ewe ghara ikwulu aha Chineke na ozizi ya” (I Timoti 6:1). Nke a naemetuta onye ọ bula ewere n'olu n'ubochi taa dika o si metuta ndi bu oru n'oge Pql. Olee otu mmadu gaesi guo onye ahụ were ya n'olu dika onye kwesiri nsopuru wee ghara ijisiike ime ihe gaato ya utu? “Nari ndi-oru ka ha nedo onwe-ha n'okpuru ndi-nwe-ha, ka ha buru ndi geme ihe gato ha ezi utu n'ihe nile; ghara ikwu okwu imegide ha” (Taitos 2:9). Chineke choro ka ndi naejezi naasopuru ndi nwe ha. “Ndi neje ozi, nedonu onwe-unu n'okpuru ndi-nwe-unu n'egwu nile; ọ bugh nani n'okpuru ndi bu ezi madu ndi nwe-kwa-ra obi-oma, kama o bu kwa n'okpuru ndi gbagoro agbago” (I Pita 2:18). Nke naeme ka anyi mara na anyi agaghị asi na onyeisi anyi bu onye mmehie, maobu na ọ bu onye ojoo n'ihu nke a anyi agaghị ejisiike ime ihe gaato ya utu, kama anaarugide anyi ka anyi doo onweanyi obuna n'okpuru onye gbagorogbago. Nke a naekwu ihe banyere ndi ahụ naagaghị ekwenye n'ihengopu maobu iruka di icheiche, ndi ahụ nke naakpachanya naeme iheojoo ma naeme kwa isiike.

Ọ bụrụ na ihe asiri anyi mee abughi iheojoo, anyi gaenye ndi ahụ were anyi n'olu nrubeisi zuruokè. “Ghara ikwu okwu megide ha” putara na anyi agaghị ekwugide ha, (maobu iso náesi agugo), kama anyi gaanabata iwu niile maobu ikike niile nke ndi anyi no n'okpuru ha.

Ọlụ Alurụ nye Kraist

Onye Kraist nke náalụọlụ gaalụọlụ ya “dika unu nēmere ya Kraist; ọ bugh n'uzo ibu-oru-n'anya, dika ndi nēme otu ọ gāto madu uto; kama dika ndi-oru Kraist, nēme ihe Chineke nācho site ná nkpuru-obi-unu; were-kwa-nu obi-oma nābu oru, dika ọ bu Onye-nwe-ayi ka unu bu oru-Ya, ọ bugh kwa madu” (Ndi Efesos 6:5-7). “Ibu-oru n'anya” bu okwu ana-eji akowa otu ufodu mmadu si aluolu. Ha naelezianya ihu na ha naalulu mgbe onye naelekota olu ahụ no nso, ma n'otu ntabianya ahụ mgbe onye ahụ nke naelekota olu rapuru ha, ha ewee malite irapu olu ha naalu, naada kwa mbà, wee naala oge ha n'iyi. Ma mgbe onye ahụ naelekota olu batara nime ulo ozo, ngwangwa ha ewee malite kwa olu ha naalu n'iken'ike, ufodu mmadu ndi nke naagaghị achọ izuori ganaetufu oge ahụ nke onye were ha n'olu naakwu ha ugwo maka ya.

“Iburu n'anya” naakowa kwa omume nke ndi ahụ náalulu ka mmadu wee hu ha, ndi náachọ otuto nke mmadu ma ha adighi aluolu ha dika ha naaluru Onyenwe anyi.

Ịnụọkụ n'obi ka achoro

“Ihe ọ bula unu nēme, nālunu ọlu site ná nkpuru-obi-unu, dika unu nāluru Onye-nwe-ayi ọlu, ọ bugh kwa madu” (Ndi Kọlọsi 3:23). Ọ diwo mgbe i choro ime iheoma puru iche nye onye ihe ya naadi gi mma na onye i naasopuru? Nke a ọ gaghị eme gi ka i nwee ezi nleruanya ma náalusi kwa olu ike? Ka anyi chefue ihe banyere onye ahụ nke anyi naaluruolu; wepu anya anyi n'ebe ọ no; ma ka anyi legide Kraist anya dika ọ bu Ya bu onyeisi olu ahụ nke naanodu n'oché. Onye ahụ nke anyi naaluruolu bu Onye ahụ nke rapuru Ocheeze Ya n'Eluigwe wee nye ndu Ya n'ihhi anyi. Dika ndi Kraist, ugbo a ọ bu Ya ka anyi naaluruolu. Ma anyi naakunye ntu n'elu osisi, ma anyi naereahia n'ulo ahia, ma anyi naalulu nime ulolu, maobu na anyi naegwu olulu n'okporozo, anyi naaluru Onyenwe anyi olu. “Nālunu ọlu site ná nkpuru-obi-unu” nye Ya.

I naechè na adighi akwu gi ugwo ruru gi, maobu na ọ dighi onye ihe i naalu naamasị? Cheta kwa na “ezi ihe ọ bula onye ọ bula nēme, nke a ka ọ gānaghachi n'aka Onye-nwe-ayi” (Ndi Efesos 6:8). Eleghiana i naelegide onye náabughi onye kwesiri ikwu gi ugwoolu anya, ọ buri na ọ bu Okorie ka i naaluru olu, i gaghị eleanya ka Okroafọ kwuo gi ugwoolu. Ọ buri na ọ bu Onyenwe anyi ka i naaluru olu legide Ya anya maka ugwo olu.

“Ma ndi nwere ndi kwere ekwe dika ndi-nwe-ha, ka ha ghara ileli ha anya, n'ihhi na ha bu umu-nna-ha; kama ka ha buru oru-ha kari” (I Timoti 6:2). Onye Kraist agaghị eme otu o si di ya mma n'ihhi na ọ naaluru onye kwereekwe olu. Nwana ahụ agaghị enwe obi ojo maobu ochichi dika onye naekweghiekwe si enwe ma otu ọ di, onye olu ahụ aghaghị ibu onye jikeere iluolu nke ubochi ya nkeoma nye Onye Kraist ibe ya dika ọ naagaghị iluru onye mmehie ahụ siri ike onye naachọ kwa ka ọ luolara ya olu di ukwu.

Ịraotu nke Chineke Naachọ

Baibul gwara ndi nwere oru si: “Onye nwe ma ha ma unu no n'elu igwe” (Ndi Efesos 6:9). Okwu ndia naeme ka onye naewe mmadu n'olu mara na ya na ndi o were n'olu bu oru n'anya Chineke. Ie mmadu anya n'iru adighi n'ebe Ọ no. Ọ choro ikpe ziriezi n'aka onyeisi dika Ọ choro ya n'aka oru. “Ndi nwe madu, nēnye-kwa-nu ndi oru unu ihe ziri ezi na nke ra nrata; ebe unu matara na unu onwe-unu-nwe-kwa-ra otu Onye nke bu Onye-nwe-unu n'elu-igwe” (Ndi Kọlọsi 4:1). Chineke ahụ Onye nuru akwa nke onye Hibru ahụ bu oru, wee naputa kwa ya site n'ibu oru n'Ijpt, ka naanu kwa akwa ndi anaakpagbu akpagbu. “Le, ugwo-olu nke ndi-olu ndi biri oka n'ubi-unu nke unu jidere na nmegbu, neti nkpu; iti-nkpu nke ndi ahụ ndi were ihe-ubi-unu abawo na nti Onye-nwe usu nile nke ndi-agma” (Jemes 5:4). Chineke naachọ ka ndi naewe mmadu n'olu kwuo ha ugwoolu ziriezi, ma meso kwa ha n'uzo ziriezi, “nārapu iba-nba-unu;” nke a putara na ha agaghị eji utari náachị ha n'ihhi na ndiolu ahụ no n'okpuru ochichi nke ndi were ha n'olu.

Irubere Iwu Isi

“N’ihi na Chineke abugh Chineke nke aghara, kama ọ bụ Chineke nke udo” (I Ndi Kọrint 14:33). Anyị aghaghị ilegharị anya gburugburu wee hụ ka ihe niile ekereèkè si ejégharị n’enweghị mkwusị -- anyanwụ, ọnwá, na kpakpando niile bụ ihe nlereanya -- ihụ usoro ha niile nke Chineke bụ Onye tọtọ ntọala ya. Ihụ na mmadụ bikọtara n’otù obodo n’udo, ọ dị mkpà inwe iwu dị icheiche na ùkpùrù dị icheiche nke gaanachị omume ha. Chineke bụ onye mere ya ka ọ dị otú a, wee nye Moses Iwu Ya ka ụmụ Israel wee mara otú ha gaesi naeme omume n’Ala ahụ nke Ekwere ná nkwa. Ọbuná taa anaasọpuru Iwu a dika ntọala nke iwu niile nke naachọ obodo dị icheiche.

“Ndi nāchi isi bu kwa ndi Chineke doworo” (Ndi Rom 13:1). Iwu niile dị icheiche nke mmadụ naenye iji mee ka ihe niile dị n’usoro ma dị kwa mma bụ uche Chineke. Ọ bụrụ na anyị anọgide nime ya, anyị agaghị atụ egwù n’ebe iwu ahụ dị. Ọ bụrụ na anyị erubereghị iwu ahụ isi, ọ bughị nání ndị naachịisi ka anyị gaatụ egwù, kama anyị ganaatụ egwù akọnauche anyị na kwa egwù Chineke. Ọ bughị ihe dị mma n’ebe Onye Kraist nọ ilelị iwu, maọbu iwu nke ịga n’okporoụzọ iji hụ na anyị adabaghị ná nsogbu, maọbu iwu banyere usoro nke ịchunta ego anyị. “N’ihi ya ọ di nkpa ido onwe-unu n’okpuru ya, ọ bugh nání n’ihi iwu ahụ, kama ọ bụ n’ihi akọ-na-uche” (Ndi Rom 13:5).

Mgbe ụfọdụ ha naeji aghughọ webata nime akwukwọ iwu anyị iwu dị icheiche nke náemegide Iwu Chineke. Ndiá abughị ezigbo iwu; onye Kraist aghaghị kwa ime ihe ọ bula ọ puru ime ihụ na iwu ndiá adighị irè. Enyere iwu nke gaegbochi Daniel ikpé ekpere, ma otú ọ dị o kpereekpere. Pita gwara ndi naachiisi si “Ayi aghagh ikwenyere Chineke kari madu” (Ọlu Ndi-ozí 5:19). Ndi Kraist aghaghị ime ihe ruru ha n’oge ntuliaka maka ọchịchị na itimkpu megide iwu niile náezighiezi, na ndi naeme iwu nke náakwagide omume ọjọọ niile dika inummanya na ịgba chacha. Site n’idebe iwu anyị niile ka ha dị ọcha, ndi niile nke naachọ ihe dị mma gaasọpuru iwu anyị, ma “Nākwughachinu madu nile ihe nile unu ji ha n’ugwọ: tunu útú nye onye unu ji ugwọ útú-ahia nye onye unu ji ugwọ útú-ahia; tuanu egwu onye unu ji ugwọ egwu; sọpurunu onye unu ji ugwọ nsọpuru” (Ndi Rom 13:7).

AJUJU DỊ ICHEICHE

1. Kwuo ụzọ ụfọdụ esi naekwulu òzízí niile nke Chineke.
2. Gini bụ ihe ụfọdụ nke onye ewere n’ọlụ gaecheta banyere omume ya n’ebe ọlụ ya dị?
3. Ọ bụrụ na ị naewere ọlụ gi dika ihe ị naaluru Chineke, òlee otú ị gaesi lụọ ya?
4. Gini bụ ndumọdụ nke enyere ndi nwere nnaukwu kwereekwe?
5. Kwuo ihe abụọ nke Chineke naachọ n’aka ndi naewe mmadụ n’ọlụ.
6. Gini bụ omume Chineke n’ebe ndi naachọ obodo na iwu di icheiche di?
- 7 Kwuo ihe abụọ Onye nke Kraist gaeji sọpuru iwu obodo.
- 8 Kwuo otú ihe nlereanya banyere otú onye eziumume nke nupuruisi n’iwu naezighiezi, ma kwuo ihe bụ ihe mgbakwasị ụkwụ ya.